

VANHUSNEUVOSTO**Aika:** 23.5.2019 klo 10.00 -12.00**Paikka:** Jusolanlampi, Helsingiuksentie 1, 08700 Lohja

Läsnä	Markus Karhunsaari, pj Liisa Haverinen, vpj Pirkko Kinnunen Hilkka Hyrkkö klo 10.00 -11.45 Antti Tuominen Maija Kokkonen Gudrun Lahtinen Mervi Kaira Jorma Johansson Paula Nordström Kirsti Puustinen, johtava kaupunginpuutarhuri Taina Pennanen, liikuntapalvelupäällikkö, Lohjan Liikuntakeskus Oy Tuula Suominen, esittelijä Jaana Perheentupa, sihteeri
Poissa	Marja Jaakkola Tarja Kunnala

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Markus Karhunsaari avasi kokouksen ja totesi kokouksen läsnäolijat.

2. Lausuntopyyntö Ikääntyneiden palveluiden laadun ja riittävyyden osalta, asian esittely kokouksessa, esittelijä Tuula Suominen

Lausunto on annettava 4.6.2019 mennessä. Vanhuspalvelulain 6§ mukaisesti tämä arviointi on annettava. (liite oheistetaan muistioon).

- o Kunnan sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on vuosittain arvioitava iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien sosiaalipalvelujen riittävyyttä ja laatua alueellaan.
- o Palvelujen laadun ja riittävyyden arvioimiseksi kunnan on kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.
- o Vanhusneuvostolla tulee lain mukaan olla mahdollisuus myös tähän arviointiin (§ 11).
- o Kunnan on koottava tiedot palveluihin käytetyistä taloudellisista voimavaroista sekä henkilöstön määrästä ja koulutuksesta.
- o Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon sosiaaliasiamiehen vuosittaisessa selvityksessä esitetyt havainnot.

Lohjalla ikääntyneiden osuus on jo ¼ ikääntyneitä. Parhaillaan 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa lähes 3 % vuotta kohden.

Kotihoidossa Lohjalla keskimittainen käyntiaika on 25 minuuttia/asiakas. Tehostetun palveluasumisen laskennallinen tarve on lisääntynyt 2010 –luvulla tasaisesti.

RAVA –indeksien (toimintakykymittari) keskiarvojen kehitys palvelumuodoittain 2016-2018.

Hoitajien arviointi mittaroi RAVA –toimintakykyä, ei tehdä nk. henkilökohtaista kyselyä asiakkaille.

Hyvinvointikyselyjen tuottama näkymä palvelujen ulkopuolella olevien 80 ja 85 vuotta täyttävien toimintakykyyn v. 2018; (tilastot liitteessä).

Sosiaalipalvelujen jonotusajat 12_2018; tilanne varsin hyvä, ei pitkiä viiveitä Lohjalla. Tavalliseen palveluasumiseen jonotus on 4kk 12 pvää, tehostettuun palveluasumiseen 2kk 28 pvää.

Asiakastyytyväisyys ja palvelun laatu

Kotihoidon asiakastyytyväisyyskysely (vastaajia 238 kpl); suurin osa kokenut 91% palvelun ja kotihoidon vastanneet heidän tarpeitaan.

Omaishoitajien asiakastyytyväisyyskysely

79% vastaajista koki saaneensa omaishoidon tuen palveluista hyvää tai erinomaista palvelua.

Päivätoiminnan asiakastyytyväisyyskysely

95% koki kuuluvansa päivätoiminnan ryhmäänsä, ja oli tyytyväinen saatuihin palveluihin.

Asiakastyytyväisyyskysely Terveyskeskusten osastojen ja asumispalveluyksiköiden asiakkaille ja omaisille

Roidu –laitteet mittaroivat asiakkaiden antamat palautteet.

Palautetta kerätään jatkuvan palautteen lomakkeen, nettisivuilla olevan lomakkeen, vuosittain toteutetun asiakastyytyväisyyskyselyn ja Roidu- laitteiden (Palvelukeskus ja keskustan terveysasema) avulla. Kyselyiden perusteella asiakkaat kokivat yksiköt turvalliseksi, viihtyisäksi ja siistiksi. Hoitohenkilökuntaa pidettiin ystävällisenä. Asiakkaiden mielestä ruoka oli hyvää, monipuolista ja sitä sai riittävästi.

Asiakkaat toivoivat, että järjestettäisiin enemmän virkistystoimintaa ja mahdollisuutta olla useammin ulkona.

Omaisten kokivat saavansa kohtalaisen hyvin tietoa omaisen voinnissa ja hoidossa tapahtuvista muutoksista, mutta toivoivat silti aktiivisempaa yhteydenottoa esimerkiksi asiakkaiden lääkitysmuutoksista.

Yksiköt koetaan turvalliseksi ja siisteiksi ja hoitopaikan tilat soveltuvat palvelun kaltaiseen toimintaan.

Hoitohenkilökunnan käytös on ystävällistä ja ammattitaitoista, kohtaaminen koettiin tärkeäksi.

Osa oli kuitenkin kokenut kohtaamisessa ja henkilöstön osaamisessa kehitettävää.

Myös omaiset kaipasivat enemmän viriketoimintaa ja ulkoilua.

Hoitohenkilökunnan vaihtuminen todettiin useassa omaisten vastauksessa ikäväksi asiaksi.

Asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien määrä ja laatu v.2018 (HaiPro –tilanteet) työturvallisuustilanteissa tapahtuvat tilanteet esim. 263 kpl/2018

Sosiaali- ja potilasasiamieheen yhteydenotot

Ikääntyneiden palveluihin liittyvien yhteydenottojen määrä oli kasvanut Lohjan osalta ollen vuonna 2018 yhteensä 9 yhteydenottoa, mikä kokonaisuudessaan on maltillinen määrä. Tapauksissa oli kyse muun muassa päätöksen tai sopimuksen sisällöstä, itsemääräämisoikeudesta tai kunnan ostopalvelujen laadusta, palvelujen piiriin pääsemisen ongelmista sekä taloudellisista ongelmista ja asiakasmaksuista.

Sosiaaliasiamiehelle oli ikääntyneiden palveluita koskien kohdistunut myös ns. huoli-ilmoituksia ikääntyneen henkilön palveluntarpeesta, jotka oikeammin kuuluisivat kaupungin käsiteltäviksi.

Potilasasiamiehelle tulleiden ikäihmisten palveluihin liittyvien yhteydenottojen määrä oli pysynyt entisellään noin 13 yhteydenottoa osastojen toimintaan, asumispalveluihin ja kotihoitoon liittyen.

Sosiaaliasiamiehen suosituksista voi nostaa koko alueella esille ikääntyneiden palveluja koskien seuraavat suositukset:

Kehittämistyön jatkamiseksi kuntien tulisi jatkossa kiinnittää huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin:

Palvelun saavutettavuuteen liittyvät asiat: palveluohjauksen ja eri sektorien välisen yhteistyön kehittäminen yleisesti eri asiakasryhmille ja erityisesti omaishoitajina toimiville, kunnan palveluihin liittyvän viestinnän ja palveluohjauksen kehittäminen niin, että asiakkaat joilla on sosiaalipalvelujen tarve ohjautuvat suoraan oikeaan palvelun piiriin, henkilökunnan tavoitettavuuden parantaminen sekä sosiaaliasiamiestoiminnan palveluita koskevan viestinnän selkeyttäminen

Asiakkaan kuuleminen ja mukaan ottaminen palvelun suunnitteluun ja toteuttamiseen, omaaloitteinen selvityksen antaminen toteuttamisvaihtoehtoista sekä ohjaus ja neuvonta

Päätösten tekeminen ilman asiakkaan erillistä pyyntöä – kohtuullisessa ajassa
Työntekijöiden osaamisen vahvistaminen, tietosuoja ja itsemääräämisoikeutta koskeviin säännöksiin. Palvelusetelin käyttöön liittyvän neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen asiakkaille tulevaisuudessa.

Palveluohjaus ja palvelusetelitoiminnan neuvontaan on kiinnitettävä huomiota.

Henkilöstön työhyvinvointi

Lohjan kaupungin työntekijät ovat tyytyväisiä työhönsä ikääntyneiden palveluissa.

Koko kaupungissa toteutetaan vuosittain työtyytyväisyyskysely henkilöstölle.

Vuoden 2018 kyselyyn vastasi ikääntyneiden palvelualueelta 56,8% työntekijöistä.

Ikääntyneiden palvelualue sai työtyytyväisyyskyselyssä keskimääräistä myönteisemmät tulokset verrattaessa kaupungin toimialoja.

Henkilöstö on ikääntyneiden palvelualueella edelleen pääosin työhönsä sitoutunutta ja motivoitunutta sekä tyytyväinen työnantajaansa.

Sairaus- ja kuntoutustukipoissaolot/työntekijät palveluyksiköittäin 2017 – 2018

Ikääntyneiden alueella oli vuonna 2018 työtapaturmia 51 kappaletta. Tapaturmatyypeistä suurimmat määrät muodostavat liukastumiset ulkona työmatkalla ja asiakaskäynneillä sekä siirtoergonomiaan liittyvät työtapaturmat.

Haipro työturvallisuusilmoituksia ikääntyneiden palvelualueella vuonna 2018 oli 263 kappaletta.

Näistä puolet (136 kpl, 52%) oli väkivalta- ja uhkatilanteita. Äkillisiä fyysistä tai psyykkistä kuormitumista aiheuttavia tilanteita oli seuraavaksi eniten (48kpl, 18%).

Kussakin yksikössä on laadittu ohjeet uhka- ja väkivaltilanteiden varalle ja näistä keskustellaan usein esimerkiksi kotihoidon alueella, missä tilanteita raportoidaan paljon.

Henkilöstön osaaminen (liite:tilasto)

Henkilömitoitus ympärivuorokautisessa hoidossa

Laatusuosituksen mukaan tehostetussa palveluasumisessa ja vanhainkodeissa tulee olla vähintään 0,50 hoitotyöntekijää asiakasta kohden ja terveyskeskuksen osastoilla 0,60–0,70.

Henkilöstömitoitus tarkoittaa todellista mitoitusta, jossa poissaolevat on korvattu sijaisilla. (STM 2017: 22, 34.)

Vuonna 2018 Lohjalla mitoitus oli keskimäärin

osastoilla 0,74 hoitotyöntekijää,

tehostetussa palveluasumisyksiköissä 0,58 hoitotyöntekijää.

Kotihoidon välittömän asiakastyön kehitys 2015-2018 (liite: tilasto)

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettotoimintamenojen kehitys (liite: tilasto)

Talouden kehitys toimintakatteen valossa (liite: tilasto)

Tulevaisuuden haasteet

Ikääntyneen väestön määrän kasvu ja lisääntyvät palvelutarpeet.

Kunnan taloudellisten resurssien riittävyys.

Henkilöstön saatavuuteen liittyvät tekijät.

Henkilöstön työhyvinvointi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottaminen tulevaisuudessa, millainen sote – ratkaisu seuraavaksi?

3. Puistot ja viheralueet; penkit ja kukkaistutukset, kaupungin puutarhuri Kirsti Puustinen

Puistot ja viheralueet muodostavat oma työyksikkönsä rakentamisen ja kaupunkitekniikan yksikön alla. Työntekijöitä on 11 kpl vakituisia kpl sekä kausityöntekijöitä 25 kpl. Kaupungin alueella sijaitsee varustettuja leikkipuistoja, pienkenttiä palloilu- ja liikuntatarkoituksiin, koirapuisto, hoidettuja uimarantoja sekä viihtyisiä rakennettuja puistoja. Virkistysalueista vastaa johtava kaupunginpuutarhuri. Lohjan Liikuntakeskus Oy huolehtii liikuntapaikoista.

Lohjan alueella kukkaistutuksiin on budjetoitu 50 000€; valtuuston päättämänä summa puolittuu ; 25 000€ vuodelle 2020. Pääpaino istutuksille on ollut kaupunkikeskustan alueella, taajamissa vähemmän. Toiveita on esitetty istutuksiin myös Pusulan, Karjalohjan ja Samatkan alueille. Aluetoimikunnat ovat mm. Karjalohjalla ja Pusulassa pienhankerahalla hankkineet kukkasipuleita omiin

alueellisiin istutuksiin. Perennoja toivotaan tulevaisuudessa enemmän istutuksiin. Metsähehtaareja kaupungilla on 2000 talousmetsähehtaaria ja 500 puistometsähehtaaria. Kaupunki on etupainotteisesti myynyt metsiään, n.200 000€ vuosittain. Vanhusneuvosto toivoi metsänhoitosuunnitelmaa avoimeksi asiakirjaksi. Kaupungin nurmikot ovat liikenneyksikön toimesta niitettäviä/ajettavia. Puistonpenkkejä koko kaupungissa on yli 100 kpl. Viime vuonna lisättiin 35 penkkiä. Vuonna 2019 20 uutta penkkiä sijoitetaan eri puolille kaupunkia. Pääasiassa penkit ovat metallisia; eivät näin ole ilkeän uhan alla sekä helposti siirrettäviä eri puolille kaupunkia ja varastoitavaksi talvea varten..

4. Lohjan Liikuntakeskus Oy:n hinnoittelu ja tasapuolinen käyttöoikeus Lohjan taajamissa; uimahallien, kuntosalien käyttö ja maksut, liikuntapalvelupäällikkö Taina Pennanen (liite)

Kuntosalit

Avoimet salit toimivat Neidonkeitaalla, Tennarissa, Järnefeltissä, Sammatissa, Saukkolassa, Pusulassa ja Perttilässä. Kiertoharjoitteluryhmät ovat Tennarissa, 8 ryhmää, Perttilässä, Järnefeltissä ja Pusulassa. Vertaisohjatut ryhmät kuntosaleilla toimivat palvelukeskuksen kuntosalilla; kuntosalilla 3 ryhmää 75+ vuotiaille. Omatoimiryhmiä 4 kpl palvelukeskuksessa, 50€/vuosimaksulla. Oma ryhmä 4 kpl Niilonpirtissä, 50€/vuosimaksulla. Muita vertaisohjattuja ryhmiä on Sammatin koululla, Lohjan seurakuntakeskuksella tuolijumpparyhmä, Pusulan palvelukeskuksella tuolijumpparyhmä ja tavoitteena saada Virkkalaan vertaisohjattu ryhmä kuntosalille.

Uimahallipalvelut

Hinnastot (liite)

Seniorivesitreeni Neidonkeitaalla tiistaisin ja perjantaisin, (liite). Kesällä Neidonkeitaan huoltotauko 30.6. – 4.8.2019.

Syyskauden toiminnat 2019

Liikuntalehti ilmestyy 7.8.2019. Ilmoittautumiset ryhmiin viikolla 33. Seniori- ja aikuisliikuntakausi käynnistyy viikolla 36. Erityisryhmien (tules-, neuro- ja kuntosaliryhmät) kausi käynnistyy viikolla 36. Haut lomakkeilla tai sähköisesti. Vertaisohjatut ryhmät käynnistyvät syyskuulla.

5. Vanhusneuvoston haku auki 8.5. – 22.5.2019

Kaupunginhallituksen valmisteleva haku, hakemuksia on tullut kh:lle sähköisesti ja kirjallisena.

6. Ikäihmisten juhlat syksyllä 2019

Nummen ja Pusulan vanhustenviikon juhla on 10.10.2019 esteettömässä Pusulan Ahjolassa. Ohjelmaa on jo suunniteltu, käytetään vapaaehtoisten apua organisoinnissa. Työryhmänä on Marja Jaakkola, Antti Tuominen ja Mervi Kaira. Seuraava työryhmän kokous on 3.6.2019. Karkkilan Tienoo –lehteen laitetaan alueen juhlan mainos.

Karjalohja-Sammatin eläkeläisten järjestämä juhla on 8.10.2019 Lasikirkon tilassa.

Työryhmänä on Liisa Haverinen, Anneli Hakkarainen ja Eläkeliiton Karjalohjan yhdistyksen jäsenet. Eläkeliiton emännät hoitavat tarjoilut, ohjelmaa on jo mietitty, juhlapuhujaksi tulee diakoni Riikka Karinto, eläkeläisten oma kuoro esiintyy juhlassa.

Keskustan alueen juhla on Laurentius –salissa 10.10.2019 ?

Työryhmänä on Markus Karhunsaaari, Gudrun Lahtinen, Maija Kokkonen ja alueen eri järjestöjen puheenjohtajia. Työryhmällä on kokous 18.6.2019, jolloin ohjelman suunnittelu aloitetaan.

Vanhusneuvoston budjetista varattava vanhustenviikon juhliin noin 3000€. Kaupunkikeskustan Laurentiussalin tarjoilut vievät suurimman osan budjetoidusta summasta (1600.-), Karjalohja-Sammatin alue (720.-) ja Pusulan alue (550.-).

7. Muut asiat

Vanhusneuvosto on tehnyt anomuksen hallintosäätöön kh:lle, joka on toimitettu hallintojohtaja Sari Forsströmille hallintosäätöryhmään. Toivotaan hallintosäätöön Lohjalla vanhusneuvoston

kokouspalkkion korotusta. Kokouksessa käydyin keskustelun pohjalta summa poistetaan anomuksesta.

8. Seuraava kokous

Kokousajoiksi on ehdotettu aamu- tai ilta-aikoja. Kesäkuulla kh:n tulee päätös vanhusneuvoston jäsenistä. Seuraava kokous on **4.9.2019 klo 14.00** kaupungintalolla Mylly -kokoushuoneessa.

Muistion vakuudeksi

27.5.2019

Markus Karhunsaari
puheenjohtaja

Jaana Perheentupa
sihteeri